

Villedning om klimaendringer

KJEMIPROFESSOR Olav M. Kvalheim reagerer i BT 22.08 på vår klimakronikk i samme avis 19.08.

Kvalheim skriver: «Som de (Grønås og Kvåle) selv påpeker: Det er klimamodellene som spår katastrofale temperaturøkninger, ikke virkelige, målte temperaturdata.» Dette har vi selvsagt ikke påpekt, klimamodeller ble ikke nevnt med et ord i kronikken.

I tillegg til fysisk teori er klimakunnskapen først og fremst tuftet på kunnskap om klimaendringer i fortiden og observasjoner av dagens klimaendringer. Den kunnskap som eksperimentering med klimamodeller kan gi, kommer i tredje rekke.

REKONSTRUKSJON AV klimahistorien viser blant annet at et par av mellomistidene var litt varmere enn dagens mellomistid, men bare med noen tidels grader sammenlignet med dagens klima (James Hansen m.fl. NASA). Den gang sto havet 4 til 6 meter høyere enn i dag, for det meste på grunn av smelting av innlandsis ved polene. For omtrent 3 til 5 millioner år siden var global temperatur ikke stort mer enn en grad høyere enn i dag. Da sto havet 15 til 25 meter høyere.

Denne forskningen alene, uten å bruke klimamodeller, gir grunn til å hevde at havet vil stige betraktelig ettersom den globale oppvarmingen fortsetter. Men uten klimamodeller som inkluderer smeltesprosessene på en relevant måte, kan vi ikke prediktere hvor lang tid dette vil ta.

KVALHEIM PÅSTÅR at global temperatur ikke har økt siden tusenårsskiftet. Denne påstanden er grundig tilbakevist i forskningslitteraturen. Tiåret 2001–2010 er det varmeste siden vi fikk direkte målinger og klart varmere enn tiåret før. Det er også påvist at utstråling fra kloden til verdensrommet for tiden ikke balanserer innstrålingen, en sikker indikasjon på at oppvarmingen vil fortsette de neste tiårene selv uten nye klimautslipp.

I mange år etter at sammenhengen mellom røyking og lungekreft var vitenskapelig bevist, finansierte tobakksindustrien forskere for å så tvil om denne sammenhengen. På tilsvarende måte, etter at sammenhengen mellom klimautslipp og global oppvarming er slått fast, er det fortsatt en liten gruppe med forskningsbakgrunn som påstår noe annet. Fossilindustrien i USA har støttet deres arbeid for å produsere studier om «anti-global-warming», for slik å spre falsk informasjon til politikere og folk flest (John Broder, New York Times). Det undrer oss at også Kvalheim er med på å formidle villedning, uten belegg i kvalitetssikret vitenskapelig forskning.

SIGBJØRN GRØNÅS
OG GUNNAR KVÅLE,
PROFESSORES EMERITI, UIB

Utbygger vil skape knapphet på boliger, mens spekulantene rundt 2005 sørget for en storstilt utbygging.

Spekulantene senket boligprisene

BOLIGBYGGING

Frode C. Hoff, adm.dir. i Bergen Tomteselskap AS, 100 % eid av Bergen kommune

NYE BOLIGER igangsettes først når 50–60 % av et utbyggingsprosjekt er solgt. Det er vel bare på restauranter med helt sære retter at en har minimumskrav til antall kjøpere for å bli servert. Det blir sjelden overproduksjon av disse rettene.

Utbygger streber etter å skape knapphet ved å dele prosjektene opp i flere små salgsetapper. Dette vil være dominerende i mange år, uansett hvor mange ferdigregulerte boligtomter der finnes, og hindrer overproduksjon av boliger effektivt.

Bonden eller «by-bonden» som eier det ubebygde tomteareal har de senere årene oppdaget at hans areal nærmest bokstavelig talt er nøkkel til en fremtidig bolig. Tomtesalg blir erstattet med prosjektutviklingsavtaler og bybonden velger å samarbeide med den som sannsynlig-

vis vil skape høyest inntekter i boligprosjektet.

REGULERING er i dag et direkte speilbilde av de omfattende krav byråkratiet stiller til utredning. Dette gjør boligutbygging nærmest til en «eliteidrett». Boligprosjektene blir dyrere, og regningen sendes videre til boligkjøper. Men om boligen hadde blitt vesentlig billigere hvis en gjorde prosessen enklere og kravene mindre, er mer usikkert.

Når en setter salgspris for en ny bolig, ser en ikke bakover, men fremover, og legger seg alltid på en pris testet mulig opp mot betalingsvevnen i markedet.

OFFENTLIG UTBYGGING av infrastruktur skjer i et mye lavere tempo enn boligutbyggingen. Det er helt ufattelig at det er uvisst om staten blir en vesentlig finansieringskilde for videre bybaneutbygging. Landet vokser fortere i byene enn det er

mulig for byene selv å håndtere. Spekulantene i nybyggmarkedet rundt 2005 kjøpte boliger som utbygger hadde priset for lavt i forhold til det markedet som ville oppstå når boligene sto ferdig. De kjøpte stort sett på fastpriskontrakter, og det førte til at flere prosjekter ble satt i gang.

Nye studentboliger vil frigi boliger for andre

MANGE AV SPEKULANTENE som herjet rundt 2005 var ikke av typen «vanlig» spekulant som kunne markedet bedre enn eiendomsme- glerne, men en

bankskapt spekulant som fikk lån til to boliger. At utbygger i tillegg solgte til kjøpere som både var dummere enn eiendomsme- glerne, og ikke hadde finansiering til mer enn håndpengene, hjalp godt til å øke boligproduksjonen. Ingen boligpolitikk har siden klart det samme.

Så lenge prising av nye boliger fastsettes ut ifra betalings- evnene i markedet, vil alle tiltak som øker boligkjøpers betalings- evne øke boligprisene. Utbygger

vurderer mer BSU, bedre finansieringsbetingelser osv. som bedring av kjøpers betalings- evne.

STUDENTENE ER PRISDRIVERE i leie- markedet. Nye studentboliger vil frigi boliger for andre, og det generelle leienivået vil gå ned. Mindre omfattende krav både til selve boligen og utearealene, gjør bygging av studentboliger mye enklere enn ordinær boligbyg- ging.

Det er helt naturlig at bygging av studentboliger er en statlig oppgave siden det er de statlige utdanningsinstitusjonene som har skapt behovet. Har staten en sagt «A» og «sats på utdanning», må de og si «B» og bidra tilstrekkelig til bygging av studentboliger.

DER FINNES MYE kommunalt tomteareal som vil være ideelt for studentboliger, men som ikke kan nyttes til ordinær boligbyg- ging. For byutviklingen vil færre studenter på det vanlige bolig- markedet være særdeles positiv, da blir det mer plass til andre grupper, slik som barnefamilier.

Da våknet gamle fru Trovik ...

SAMHANDLINGS-REFORMEN

Inger Trovik, Bergen

BARE TO AV «SAMHANDLERNE» fungerer, et eminent ambulanskorps og en skjønn herskare av hjemmesykepleiere:

Hvis du er en 78 år gammel dame, må du ikke falle på badet for så ikke å kunne røre deg! Da er ambulansen god å ha, – en telefon, og der står de klar med kyndig hjelp. En tur innom legevakten og rett på akutten på Haukeland.

Jeg hadde et brudd i ryggen fra før, og jeg var sikker på at det var slått opp igjen. Røntgen og smertestillende er riktig bra. De fant ingen brudd, så etter halvannet døgn ble jeg sendt hjem.

SMERTENE BARE ØKTE på, og noen dager etter var det ny runde: Ambulanse, legevakt og ortopedisk avdeling.

Der hadde de tatt på seg brillene som viste hysterisk hypokonderdame.

En sykepleier foreslo en uke eller så på Storetvedt eller Kollstihagen, og jeg takket ja.

Det ville vært godt for mannen min òg, han er jo ingen sykepleier, og dessuten over 80 år.

ETTER HALVANNET DØGN med sterke smerter og minimal smertebehandling kom en sykepleier

med følgende beskjed: Gunnar sier du bare kan reise hjem. Hvem Gunnar var, vet jeg fortsatt ikke. Men hjem reiste jeg.

Da jeg uken etter verken klarte å sitte eller legge meg ned, og ikke hadde noe annet enn Paracet å ty til, ble ambulansenglene min redning igjen. Denne gangen endte jeg på nevrologen. Der tok de seg ikke bryet med å se på røntgenbildene: «Ortopeden fant jo ikke noe». Dette fikk jeg rett i ansiktet, samtidig som de bebudet utskrivning.

DA VÅKNET GAMLE fru Trovik: Skriver du meg ut uten diagno-

se eller et behandlingsopplegg, setter jeg meg i lobbyen til jeg ser noen ligner på en journalist.

Da ble det veldig stille. En halv time etter kom legen og en sykepleier tilbake. De hadde tenkt seg om og kommet frem til at det var en betennelse i den store muskelen i hoftekulen, behandling: Fysioterapi og isposer. Ja vel ja, så var det bare å ringe til min mann for så å bli hentet. Hjem kom jeg, og da sto hjemmesykepleien omtrent klar på trappen. Flott oppfølging og flotte folk.

NOEN DAGER SENERE ble det tatt en

MR av ryggen min. Den viste at jeg hadde et ferskt brudd i knokkelen ved siden av der jeg trodde det var. Ikke vet jeg hva en utrykning med ambulanse koster, men gang det med tre og pluss på med ca. 4,5 døgnsliggetid i sykehus. Hold det så opp mot stipulerte dagbøter som illegges dersom ferdigbehandlede pasienter blir på sykehus.

Nei, nå må dere ta en liten tenkepause og få litt sunt bondevett på banen!

P.S.: Fastlegen min klarte heldigvis å gi meg hjelp mot nervene som var kommet i klem ved bruddet.

REDNINGEN: Ambulansen er god å ha – en telefon, og der står de klar med kyndig hjelp. Men på Haukeland hadde de tatt på seg brillene som viste hysterisk hypokonderdame. ARKIVFOTO